

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

Jacek Pyżalski

Jak podkreślaliśmy w przedstawionym modelu, działania związane z przeciwdziałaniem przemocy rówieśniczej powinny być realizowane zgodnie ze wspólną filozofią i rozumieniem problemu, które zakładają:

- podejście nastawione nie tylko na przeciwdziałanie przemocy, ale i budowanie pozytywnego klimatu społecznego szkoły;
- włączanie w działania profilaktyczne i interwencyjne wszystkich ważnych grup, tj. osób uczących się i nauczających, rodziców, pracowników i pracownice szkoły, a także ekspertki i ekspertów zewnętrznych;
- koncentrację na wszystkich typach przemocy rówieśniczej: fizycznej, słownej, cyber- oraz relacyjnej (wykluczeniu) – ważne jest, by nie skupiać się tylko na wybranych rodzajach przemocy;
- pierwszeństwo działań zapobiegawczych (budowania wspólnoty) nad interwencyjnymi – działanie, zanim pojawią się sytuacje przemocy, na które trzeba reagować;
- szybkie i przemyślane reagowanie na akty agresji i przemocy mniejszej wagi, tak by problem się nie nasilał;
- jasne procedury reagowania na poważne przypadki przemocy rówieśniczej, zgłaszania ich i pozyskiwania wsparcia w takich sytuacjach;
- uwzględnienie grup szczególnie narażonych na wiktymizację (np. dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi lub dzieci z doświadczeniem migracji, które według badań częściej stają się ofiarami przemocy).

STRATEGIE

Realizacja takiej filozofii w obszarze przeciwdziałania przemocy rówieśniczej obejmuje następującą listę rozwiązań, które powinny być wprowadzane jako elementy omówionej wyżej spójnej strategii szkoły:

- Sformułowanie i upowszechnienie jasnej polityki placówki wobec przemocy rówieśniczej (oficjalny dokument).
- Stworzenie jasnych procedur określających, jakie przejawy przemocy rówieśniczej mają poważny charakter i jakie działania (związane ze zgłaszaniem sprawy i uzyskiwaniem profesjonalnego zewnętrznego wsparcia) są prowadzone, gdy taka przemoc się pojawi.
- Zapewnienie nauczycielom i nauczycielkom dobrej jakości szkoleń dotyczących mechanizmów przemocy rówieśniczej, profilaktyki i interwencji.
- Zapewnienie nauczycielom i nauczycielkom dobrej jakości szkoleń dotyczących metod integrowania klasy, budowania wspólnoty klasowej i rozwiązywania konfliktów.
- Wdrażanie działań integrujących grupę (np. zachęcających młode osoby do współpracy) oraz działań na rzecz rozwiązywania konfliktów (np. wzmacniających relacje rówieśnicze).
- Omawianie jakości wdrażania (efektów) rozwiązań integrujących zespoły klasowe w szkole.
- Dobrze przygotowane, krótkie materiały edukacyjne dla całej kadry placówki. Powinny zawierać: założenia wspólnego rozumienia problemu oraz podstawowe informacje na temat przyczyn, rodzajów i konsekwencji przemocy rówieśniczej.
- Profesjonalna praca wychowawcza (a w określonych przypadkach także terapeutyczna) z młodymi ludźmi doświadczającymi przemocy, stosującymi ją i świadkami.
- Zapewnienie osobom nauczającym wsparcia superwizyjnego w poważniejszych przypadkach przemocy rówieśniczej.
- Bieżące omawianie przypadków przemocy rówieśniczej oraz działań interwencyjnych i profilaktycznych, w tym ich skuteczności.
- Bieżące zgłaszanie poważnych przypadków przemocy rówieśniczej odpowiednim instytucjom (głównie policji i sądowi rodzinnemu).

STRATEGIE

- Spotkania na temat przemocy rówieśniczej dla całej kadry placówki oraz rodziców, uczennic i uczniów – informowanie o problemach związanych z przemocą rówieśniczą i jej konsekwencjach, a także o tym, dlaczego to zagadnienie jest ważne dla placówki.
- Spotkania na temat przemocy rówieśniczej dla rodziców i opiekunów – informowanie o filozofii działania szkoły i konkretnych rozwiązaniach w tym obszarze.
- Dobrze przygotowane krótkie materiały edukacyjne dla rodziców, opiekunek i opiekunów – informowanie o działaniach, które należy podjąć, gdy pojawia się przemoc rówieśnicza.
- Skierowane do uczennic i uczniów działania edukacyjne dotyczące przemocy i jej mechanizmów, a także reagowania, kiedy jest się jej świadkiem.
- Włączanie młodych osób w działania edukacyjne (uczenie się rówieśnicze) i np. artystyczne dotyczące przemocy rówieśniczej.
- Zbieranie na bieżąco od wszystkich podmiotów w szkole informacji o problemach z przemocą rówieśniczą.
- Działania ewaluacyjne, które obejmują zarówno problem przemocy rówieśniczej (np. anonimowe badania ankietowe), jak i odbiór wdrażanych rozwiązań (np. zbieranie anonimowych opinii). Podobna ewaluacja dotycząca jakości relacji rówieśniczej w szkole (jako elementu klimatu społecznego placówki). Wyniki ewaluacji powinny być omawiane, a wnioski wdrażane w praktyce.

Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0).

Projekt Szkoła Dobrostanu korzysta z dofinansowania o wartości 127 000 euro otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest stworzenie innowacji pedagogicznej, która podniesie świadomość roli szkoły we wzmacnianiu zdrowia psychicznego uczniów.

Projekt współfinansowany przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Lider programu:

Partner:

Finansowanie:

